

Сёнтёрү ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 сұлхи майһан 5-мёшёнченпе тухатъ

29 (7454) №

Юн кун, 2007 сұлхи апрелён (ака) 11-мёшё

Хакё ирёлкё

Райадминистрацире

Хисеп грамотисене тивёшнё

Район администрацийён экономика, вёренту, самраксен политики тата физкультурапа спорт пайёсем, халәх вёрентёвён профсоюз организацийён районти канашё, Е. Андреев яч. хис., «Свобода», Чапаев яч. хис. хуҗаләхсем, «Моргаушская» чәх-чәп фабрики, Муркаш кирпеч завоҷё, Муркаш райовён канашё ыйтисене тивёстерсе, район администрацийён пуҗлахён 2007 сұлхи мартан 30-мёшёнчи 132 № йыһанәвёпе җаксене район администрацийён Хисеп грамотипе наградаланә:

1. Вырәнти самоуправлени органёсенче нумай сұл тарәшса ёсленёшён – **Тамара Ананьевна АНТОНОВАНА**, район администрацийён экономика пайён ертсе пыракан специалистне.
2. Ситёнекен әрәва вёрентсе воспитани парассипе тунә ситёнүсемшён тата нумай сұл тарәшса ёсленёшён: – **Лидия Евгеньевна КАРПОВАНА**, Москвакаси шкулёнчи вырәс чөлхипе литературин учительне; – **Владимир Гурьевич ЛЬВОВА**, Муркаш шкулён пурнаҗ хәрүшәләрәх тытамёсен преподаватель-йёркелүсине; – **Нина Михайловна ТЮРИНАНА**, Шурча шкулён чәваш чөлхипе литературин учительне; – **Людмила Аркадьевна ФЕДОРОВАНА**, Тойкилтё шкулён математика учительне.
3. Нумай сұл хушши тарәшса ёсленёшён – **Люба Ефимовна МУЗЫКОВАНА**, «Березка» ача сачён кёшён воспитательне.

4. Ял хуҗаләх производствинче нумай сұл тарәшса ёсленёшён: – **Василий Петрович ВОЛКОВАНА**, «Моргаушская» чәх-чәп фабрикин электромонтерне; – **Раиса Андреевна ЕФРЕМОВАНА**, «Свобода» хуҗаләхән рабочине; – **Елена Валентиновна СКВОРЦОВАНА**, Е. Андреев яч. хис. хуҗаләхән сысна пәхаканне; – **Любовь Кирилловна СТРОГОВАНА**, Чапаев яч. хис. хуҗаләхән сысна пәхаканне; – **Галина Максимовна ТОЛСТОВАНА**, ёс ветеранне; – **Галина Федоровна ФЕДОРОВАНА**, Чапаев яч. хис. хуҗаләхән бухгалтерне.
5. Районан пурнаҗпа экономика аталанәвне түпе хывнашән тата обществәлла ёссене хастар хуҗаннашән – **Алексей Петрович СКВОРЦОВА**, Чәваш Республикин Патшаләх Канашён йёркелү пайён пуҗлахне.
6. Промышленносра нумай сұл тарәшса ёсленёшён: – **Николай Иванович АЛЕКСЕЕВНА**, Муркаш кирпеч завоҷён бульдозер машинистне; – **Алексей Николаевич МИХАЙЛОВАНА**, Муркаш кирпеч завоҷён инженер-энергетикне.
7. Потребительсен кооперацийёненче нумай сұл тарәшса ёсленёшён – **Магалина Васильевна ЕФРЕМОВАНА**, «Моргауши-Хлеб» чикёллө явалләхлә обществән Лантәши җәкәр пекарнинчи җәкәр пёсерекенне.

Уйәхләх

Тавраләх илемләрех пултәр

Район администрацийён пуҗлахён мартан 23-мёшёнчи 128 № йыһанәвёпе районта апрелён 15-мёшёнчен тытәнса майһан 15-мёшөччөн йывәссем лартассипе тата тавраләхә тирпей-илем кёртессипе уйәхләх ирттерме йыһанә.

Район администрацийён ял хуҗаләх управленийён ял хуҗаләх предприятийёсемпе, организацисемпе тата ял тарәхёсен администрацийёсемпе килләше татәлса туса ирттермелли ёссен каләпәшне паләртмәлла, уйрәмах эрозиле кәрешес ёссем җине тиллөх уйәрмәлла. Кунпа пәрлех урамсемпе ялсене тирпей-илем кёртес ыйтусене айкинне хәвармәлла мар.

Сут санталәк сыхлавён тәп специализи Муркаш вәрман хуҗаләхәпе, Ильинка тата Малиновка лесничествисемпе пәрле лартса хәвармәлли материалсемпе тивёстерме хушнә.

Ку йыһану мөнле пурнаҗланнишён район администрацийён пуҗлахён сүмё, район администрацийён капиталла строительство, архитектура тата пуранмәлли сурт-йёрле коммуналла хуҗаләх управленийён пуҗлахё В.Г. Никитин яваллә пулса тарәт.

Республикара

Н.Федоров: “Вунә сұлта Чәваш Ен историйёнче тунә чухлө хваттер җөклөпөр”

Сирёп никёс хывмасәр сурт-йёр җөкленеймест, чәтса та лараймасть. Шапах ёнтө хваттер тәваканесе строительство материалёсем нумай кирлө, вёсен пахаләхө те лайәх пулмәлла. Унсәрән мал ёмөтпе ёслесе пурәнма сук. Чәваш Республикә кашни җын пуҗне хваттер тәвас енөлө Раҗсейре малтисен вырәнне тухнә. Ситес сұлсенче җак кәтарту нумай-нумай хут үсмелле. Төллөве пурнаҗлама чи малтан строительство материалёсем сителөклө тата сирёп пулмәлла. Сөнө Шупашкар ку төлөшпө чәнинпө строительство индустрийён тәп хули шултанәт, унти предприятисем строительство материалёсем кәларәсҗө. Иртнө кёшөрнө кун Николай Федоров җав предприятисенче пулчө, стройиндустрин паянхи лару-тарәвөпе, малашне пурнаҗламәлли майсемпе төплөн паллашрө.

Республика пуҗлахө малтан “Сөнө Шупашкарти сурт-йёр комбинатчө” АУОН җөхөсене ситсе курчө, ертүсөсемпе, специалистсемпе тата рабочисемпе төл пулса каласрө. Предприятя «Атәл» строительство корпорацийён тытамне кёрет, строительство материалёсем хатәрлекен пысәк комплекс пулмәлла.

“Атәл” строительство корпорацийён тәп ертүси Сергей Терентьев җәлла пөлтерчө: предприятя нумай хваттерлө суртсен сөнө тәсөсене туса хатәрлө, кашни проект Европа шайёненче тата хайне евөр.

Директорсен канашён ертүси Владимир Филатов каланә тарәх, 2007-2009 сұлсенче предприятяре 2 миллиард тенкөлөх сөнө хваттерсем ёсө кёртмелле: җав шутра производство хәвәсөсене үстернисөр пуҗне сөнө проектсем ёсө кёртессине те.

Тәваткал метр пуранмәлли сурт-йёр тумаләх пулнә, раштавра җак кәтарту 300 пин тәваткал метра ситмелле. Строительство хай хакләхө 15 процент чакат. Ку комбинатшән та, Сөнө Шупашкаршән та, Чәваш Еншөн те, ытти регионшән та пите кирлө тата җав тери пысәк пөлтершөлө ситөнү. 300 пин тәваткал метрләх строительство материалёсемпе комбинат Чәваш Республикәне те, ытти региона та тивёстерме пултарат. Кәҗал су уйәхөненчө төрлө регион предствителөсем, кепёрнаттарсем те предприятя проекчөсене презентацилеме хуҗанәс. Паләртнине пурнаҗ кёртсен комбинат Атәлси округөненчө чәнинпөх малти вырәнсенчөн пөрне йыһанмәлла. Халхы вәхәтра производство технологийёсене тәпрен сөнөтсе лайәхләтас ёссем пыраҗсө. Сирёпнөхө җәлла шантарса калатәп: Сөнө Шупашкар сурт-йёр комбинатне сөнөтсе эпир чыла пахарах, вайләрах тата халхы саманана тивёслө шайра пулпәр.

“Мөншөн-ха эпир паян сакән та килтөмөр, мөнле шанәспа сурт-йёр – терө Президент комбинат ёсө-хөлөпе паллашнә хыҗсән. – Эсир пөлтер ёнтө, предприятя нумай йывәрләхә түссө ирттерчө. Малтанах кунта Францин “SARET” фирмин технологийене вырнастарнә. Унпа халичнен тытәнса пурәнма пултарнә. Анча йывәр условиясене, саккассем суккине пула комбинат панкрута тухнә. Пуш уйәхөн вёсөнчө вара тәнчө киллөвөне ала пуснә. Халө комбинат панкрута мар ёнтө. Унтан та ытларах, предприятя малашләхлә инвесторсем тунә, вёсем рынока тата комбинат ёсө тарәннән төпчөсө пөлнө хыҗсән Финлядин “Элематик” фирминчөн халхы чи паха оборудовани туяннә, вәл җөсөх килсе ситмелле. Сұлталәк вёсөнчө тәле завод проекта паләртнә шайра ёслеме тытәнмәлла. Малтан производство хәвәчө сұлталәкра 150 пин

“Оптим” ОООра Н.В. Федоров строительство хәвәртләхөне үстерме пулпәшакан технологисемпе паллашрө. Кунти специалистсем строительство халхы вәхәтра уса куракан паха материалсемпе (ашә тытакан) сахал хултә суртсем сөклөсҗө. Проект хәвәчө – сұлталәкра 100 пин тәваткал метр. Сурт-йёр конструкцийёсене завод условиясөнчө, кёсө вәхәтра туса хатәрлөсҗө, пөтөм комплекта строительство вырәнне илсе пыраҗсө, йывәр техникапа уса курмасәр 3-5 кун хушшинчө пухасҗө. Ун пек суртсем ситес вәхәтра Сөнө Шупашкарта Шупашкар хушшинчө Уссе ларөс. Кунсәр пуҗне “Оптим” Шупашкар районөнчи Сөнәл сывәхөненчө сахал хултә суртсен микрорегионне тават. (Вёсө 2-мөш стр.)

Суту-илү ыйтәвөсемпе

Магазин аләкөсене ярнөх усрө

Иртнө эрне кун Муркаш райовөнчө ёслөкөнсемшён тата Муркаш пурәнкансемшөн ака мөнпе асра юлчө. Муркашри универмаг суртөнчө самообслуживани йөркөпе ёслөкөн апат-симёс магазинё уҗалчө. Кун пек магазин асәннә райпөра пөрремөш пулчө. Районта вара тавар туянакансемшөн пите мөллө җөк йөркөпе иртнө сұлсенчө ёслеме пулсанә. Паянхи кун Мән Сөнтөр рай-

цент) тенкөпе. Обществәлла апатлану предприятийёсем те ситөнү сүлөпе малалах каясҗө. Пөлтерхи виҗө уйәхринчөн 85,8 процент чухлө пысәкрах кәтарту вёсен е 10001 пин тенкөлөх пурнаҗланә паләртнине. Муркашсем иртнө сұлхинчөн 28,8 (4232 пин тенкөлөх), Мәнсөнтөрсем 7,3 (5641 пин тенкөлөх) процент чухлө аһәсләх ёслөнө. – Пөтөмөшле самообслужива-

процентпа танлашмәлла. Магазина видеосәнәв пулатъ. Райпо Канашён ертүси савән пекех асәннә магазин компьютер системипе ёслөкөн районти пөрремөш магазин пулнине паләртрө. Сәмах май сакна паләртмәлла. Магазина хута яма юсав ёсөсене 700 пин тенкөлөх пурнаҗланә. Төрлө оборудовани 800 пин тенкөлөх туяннә. Район администрацийён пуҗ-

пирки сутусәран төплөнрөх ыйтса пөлме май пур. Төлөр өнчөн, сакә тавар туянакансен ыйтәвнө тивөстерессин культура шайё үсни җинчөн калатъ. – терө вәл. – Суту-илү ёсөне дисконтлә система кёртнө кунта тавар туянакансен ыйшө үссөсине пирки шантаратъ. Ака, хөрлө хайәва касма та вәхәт. Магазина көрсен халә сөс каланә сәмахсен ахальтен пулманнине кашниөх хай куҗө-

повөнчө самообслуживани йөркөпе 4 суту-илү предприятийё ёслөт. Магазина усма халәх йышләп пустарәнчө. Муркашсене җак паллә кунпа саламлама килнө Чәвашпотребсоюз Канашён председателө В. М. Павлов хайён сәмахөненчө пирён районти икө райпо та республикара сөс мар, Раҗсей шайёненче те малти вырәнсене йышәннине паләртрө. Валерий Михайлович сәмахөсене җак төслөхсем татах та усәмлатасҗө. Кәҗалхи 3 уйәхра та районти суту-илү ёченөсем пөлтерхи җак вәхәтринчөн ситөнүлөлрөх вай хунә: таварсаврәнәш планне пөтөмпө 90577,2 пин тенкөлөх пурнаҗланә. Ку вәл иртнө сұлхи җав вәхәтринчөн 29,1 процент ытларах. Муркаш райовөн түпи вара сакәнә 44836,6 (133,8 процент) тенкөпе танлашатъ. Мән Сөнтөр райовөн – 27335 (124 про-

цент) тенкөпе. Обществәлла апатлану предприятийёсем те ситөнү сүлөпе малалах каясҗө. Пөлтерхи виҗө уйәхринчөн 85,8 процент чухлө пысәкрах кәтарту вёсен е 10001 пин тенкөлөх пурнаҗланә паләртнине. Муркашсем иртнө сұлхинчөн 28,8 (4232 пин тенкөлөх), Мәнсөнтөрсем 7,3 (5641 пин тенкөлөх) процент чухлө аһәсләх ёслөнө. – Пөтөмөшле самообслужива-

ләхөн пөрремөш сүмө А. Н. Иванов райпо сакән пек магазин уснине шапах тавар туянакан куҗөпе хакларө: – Самообслуживани йөркөпе ёслөкөн магазин усни чи малтанах тавар туянакана хисепленне пөлтерөт, мөншөн те сөн кунта тавара пәхса суыласа илме пулатъ. Кирлө тавар

пе курса ёненчө. Ассортимент хулары магазинсенчөн пөрре те кая мар. Сак халәх татәлмарө кунтан. Никам та таварсәр тухмарө. **Л. ПАВЛОВА.** Сән үкөрчөксенче: магазин усәллә самантсө. Автор сән үкөрчөкөсем.

Конкурс

Пөчөк предпринимательство предприятийёсем валли

Республикара пөчөк предпринимательствәна аталантарас төлөвлөпе пысәк квалификацияллө топ-менеджерсем хатәрлөссине түлөвсөр вөрөнме конкурс ирттерөсҗө. Вәл 2007 сұлхи апрелён 20-мёшөччөн пыратъ. Вөрөнө тапхәрө – 2007 сұлхи апрелён тытәнса октябрьчөн. Занятысем икө эрнерө пөр хут шәмат кунсөнчө 10-14 сөхөтсөнчө республикари бизнес-инкубаторта иртөсҗө. Адресө: Шупашкар хули, Ленин проспекчө, 12 Б сурт, 4-мөш хут.

Юбилей

Саламаттыңар

Юратнә та хисеплө мәшәра, аттөне, асаттөне, кукаҗие, хунәма, хәтанә, җывәх тәванәмәра – Мән Шаптак ялөненчө пурәнкан **Федот Васильевич ВАСИЛЬЕВА** 80 сұл тултарнә ятпа саламлатпәр. Сана җак паллә кун ячөпе саламласа пурнаҗра мөн пур ырьине кәна сунатпәр. Яланча сирёп сывләхлә пул. Емөрү чәваш сурпәнә пек вәрәм пултәр. Мәшәру, ачусемпе манукөсем, сывәх тәванусем сана яланах савәнәспә телөй, савәк кәмәл парнелөччө. **Саламланөсем: мәшәрө, 5 ывәлө, 1 хөрө, 5 кинө, 9 мәнукө, 1 көсөн мәнукө, мөн пур тәванөсем.**